

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLV Міжнародної наукової студентської конференції
за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік
(м. Полтава, 13-14 квітня 2022 року)

ЧАСТИНА 1

Полтава
2022

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLV Міжнародної наукової студентської
конференції за підсумками науково-дослідних
робіт студентів за 2021 рік

(м. Полтава, 13–14 квітня 2022 року)

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2022**

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082)
А43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Редакційна колегія:

О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор із науково-педагогічної роботи Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. В. Саранин, к. філол. н., доцент, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2022. – Ч. 1. – 320 с. – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-427-7

Збірник містить тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-427-7

вмінь самостійно і творчо застосовувати її у розв'язанні практичних проблем та прийнятті обґрунтованих рішень. Із власного досвіду встановлено, що у центрі уваги – не лише конкретна тема, а й професійний розвиток, свідоме формування свого майбутнього.

Список використаних інформаційних джерел

1. Заблоцька О. С., Ніколаєва І. М. Студентоцентризм як тренд сучасної освіти. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (194). 2021. 29–33. URL: <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/779>
2. Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті : зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. за міжнар. участю (Київ, 2–3 берез. 2016 р.) Київ : КНЕУ, 2016 434 с.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20>.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДІЄСЛІВНОГО КЕРУВАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРАКТИЧНОГО КУРСУ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Є. К. Олійник, студентка спеціальності Філологія, група ФІЛ М-11

О. Ю. Тулиця, к. філол. н., доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу – науковий керівник
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

У закладах вищої освіти студентів навчають користуватися іноземною мовою як засобом спілкування у межах визначених тем. Основну увагу спрямовано на розвиток мовленнєвих навичок у чотирьох компетенціях: аудіюванні, говорінні, читанні та письмі. Такі вміння передбачають, поряд із іншими, здібності студентів правильно будувати висловлювання, а саме – дієслівний центр речення, який починається від дієслова, що керує певним відмінком та вимагає того чи іншого прийменника.

Особливо велика кількість помилок з'являється при вживанні дієслів, керування яких відрізняється від відповідних у рідній (українській) мові. Дієслову німецької мови «відповідає» керування дієслова української мови. Наслідком цього є те, що студенти не можуть правильно побудувати німецькою мовою такі

«елементарні» речення, як «Ти мені заважаєш» – (Du stoerst **mir** – замість **mich**). У реченні слова пов'язані між собою за смислом. Дієслову властивий такий тип зв'язку, як керування, яке полягає в тому, що дієслово-присудок вимагає додатка.

Дієслово може керувати:

1) одним відмінком (з прийменником чи без прийменника):
Er begegnete seinem Freund. Ich warte auf meine Mutter;

2) двома різними відмінками: *Der Wind reisst dem Jungen die Notenblaetter aus der Hand (reißen j-m, etw.);*

3) двома однаковими відмінками (тільки двома знахідними відмінками) – подвійне керування, наприклад: *Der Lehrer lehrt das Kind das Alphabet. Ich nenne ihn meinen Freund.*

Деякі дієслова мають тільки безприйменникове керування, а інші – прийменникове: *Ich fragte den Schueler nach seinem Namen.*

Порівнюючи керування українських та німецьких дієслів, ми спостерігаємо велику кількість відмінностей, які обумовлені мовними нормами порівнюваних мов, а не пояснюються керуванням. Адже, якщо порівнювати німецьку мову не з українською, а з будь-якою іншою, то і характеристики, що не збігаються, можуть бути іншими.

Будь-якому українському дієслову, що керує орудним чи місцевим відмінком, відповідає в німецькій мові дієслово з іншим керуванням, причина в тому, що такі відмінки в німецькій мові відсутні. Це частково спричинено різницею в керуванні, але пояснити цю різницю тільки меншою кількістю відмінків у німецькій мові неможливо. Таке пояснення можна заперечити тим, що у межах чотирьох німецьких відмінків виражаються такі ж, як і в українській мові, граматичні явища, тобто: *stoeren* (Akk.) – заважати комусь (дав. відм.). Одному німецькому дієслову можуть відповідати в українській мові кілька дієслів зі схожими значеннями, що мають різні основи. У зв'язку з новим значенням дієслова змінюється й питання про його керування, відповідно ми можемо спостерігати й відмінність у керуванні: *gruessen* (wem? – Akk.) – вітати (кого? – знах. відм.), але передавати вітання (кому? – дав. відм.). Простежується й протилежне явище: одному українському дієслову відповідають у німецькій мові кілька дієслів із різним керуванням, наприклад: зустріти (кого? – знах. відм.) – *treffen* (wem? – Akk.), *begegnen* (wem? – Dat.).

Як відомо, наявність чи відсутність префікса в дієслова німецької мови змінює його керування, наприклад: *folgen* (Dat.): *Ich folge dem Rat meiner Mutter*, *befolgen* (Akk.): *Ich befolge den Rat meiner Mutter*.

Указуючи на функцію «транзитивації» префіксів *be-*, *ge-*, *er-*, *ver-*, необхідно пояснити, що в більшості випадків вони викликають зміну лексичного значення дієслова, наприклад: *arbeiten* – працювати (неперехідне дієслово), *bearbeiten* – обробляти (перехідне). У багатьох випадках наявність префікса призводить до повної зміни значення основи: *kommen* – приходити, *bekommen* – отримувати. Але в більшості випадків єдиною функцією префікса є «транзитивація» без зміни лексичного значення, наприклад: *treten* (заходити неперехідне дієслово) – *betreten* (заходити перехідне дієслово): *Ich trat ins Zimmer*. *Ich betrat das Zimmer*. *Steigen* – *besteigen*: *Ich steige auf den Berg*. *Ich besteige den Berg*.

Підсумовуючи, можемо зробити висновки: щоб оперувати у своєму мовленні таким складним явищем, яким є дієслівне керування, студенти мусять багаторазово повторювати дієслова, правильно використовувати їх у висловлюванні, виконувати велику кількість різноманітних вправ, тобто, постає необхідність інтенсивного тренування такого граматичного явища під час вивчення практичного курсу другої іноземної мови. Для більш міцного засвоєння необхідно поступово «переключати» увагу студентів на зміст висловлювання, виконувати мовленнєві вправи. При багаторазовому повторенні студенти досягають певного автоматизму, але не треба забувати й про те, що ці вправи можуть виконуватися «механічно». Тому виникає проблема ефективної розробки системи граматичних вправ, спрямованих на активне, свідоме оволодіння студентами граматичним явищем керування дієслів. Отже, дієслова, які вивчаються, необхідно включати в ситуації та контексти. Доцільними є творчі вправи – розповіді, описи, складання діалогів тощо.

Список використаних інформаційних джерел

1. Салькова В. Е. Німецький глагол. Словарь-справочник. Москва : Филоматис, 2006. 304 с.
2. Тупиця О. Ю. Розвиток фонетичної компетентності студентів під час вивчення другої іноземної мови. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (Філологічні науки). Т. 7 (345). ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2021. С. 238–246.

3. Тупиця О. Ю. Практичний курс другої іноземної мови та перекладу (німецька) для студентів спеціальності «Філологія». Сучасні питання філології: теоретична та прикладна лінгвістика : колект. монографія : Полт. ін-т економіки і права ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»: ред. колег. Н. Рябокінь (голова), Л. Данилюк, Н. Мякушко та ін. Полтава : ПІЕП, 2021. С. 224–264.
4. Шкварцов В. М. Управление глаголов в немецком языке [пособие для учителей сред. школы] ; под ред. Г. В. Перфиловой. Москва : Просвещение, 1981. 96 с.

ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПУЕТ ДЛЯ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМАМИ ЕРАЗМУС+

Р. В. Іванніков, студент спеціальності *Маркетинг*, група М 6-21

Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу – науковий керівник
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Еразмус+ є Програмою міжнародної співпраці Європейського Союзу з країнами світу у сфері освіти, молоді та спорту. Програма має на меті підтримку освітнього, професійного та особистісного розвитку не тільки громадян ЄС, а й інших країн з метою внеску до стійкого зростання, якості робочих місць і соціального згуртування, для формування інноваційного середовища та посилення європейської ідентичності всієї активної молоді. Але у 2021 році були визначені деякі ключові пріоритети Програми до 2027 року, які зорієнтовані на оновлені положення та завдання (табл. 1).

Таблиця 1 – Ключові пріоритети Програми міжнародної співпраці Єразмус+ у сферах освіти, професійної підготовки, молоді та спорту на 2021–2027 рр.*

Ключові пріоритети	Ключові положення та завдання
Якість освіти і підготовки	Розвивати базові та загальні компетентності. Створювати більше можливостей для мобільності та співпраці. Підтримувати набуття мовленнєвих компетентностей упродовж життя. Розвивати європейську перспективу в освіті